

لَهُ لِذْنُ الْمُسْكِنِ

دانشگاه کاشان
پژوهشکده علوم و فناوری نانو

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد
در رشته علوم و فناوری نانو
گرایش نانوشیمی

عنوان:

تهیه و شناسایی نانوذرات لانتانیم (III) هیدروکسید، لانتانیم (IV) اکسیدو سریم (IV) اکسید با استفاده از روش هیدروترمال

استاد راهنما:

پروفسور مسعود صلواتی نیاسری

به وسیله:

سکینه علیزاده ینگه قلعه

شهریورماه ۱۳۹۰

تاریخ:
شماره:
پیوست:

مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه

صورتجلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

نام و نام خانوادگی دانشجو: خانم سکینه علیزاده ینگه قلعه شماره دانشجویی: ۸۸۳۱۵۱۰۰۲
 رشته: علوم و فناوری نانو گرایش: نانو شیمی پژوهشکده: علوم و فناوری نانو
 عنوان پایان نامه: "تهییه و شناسایی نانو ذرات لانتانیم(III) هیدروکسید، لانتانیم(III) اکسید و سریم(VI) اکسید با استفاده از روش هیدروترمال"

این پایان نامه به مدیریت تحصیلات تکمیلی به منظور بخشی از فعالیت‌های تحصیلی لازم برای اخذ درجه کارشناسی ارشد ارائه می‌گردد. دفاع از پایان نامه در تاریخ ۹۰/۰۶/۲۳ مورد تأیید و ارزیابی هیأت داوران قرار گرفت و با نمره ۱۹/۱۷ به عدد: به درج: گروه‌های داد و داد درجه عالی به تصویب رسید.

اعضاء هیأت داوران

عنوان	نام و نام خانوادگی	مرتبه علمی	امضاء
۱. استاد راهنمای:	دکتر مسعود صلواتی نیاسری	استاد	
۲. متخصص و صاحب نظر داخل دانشگاه:	دکتر مسعود همدانیان	دانشیار	
۳. نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه:	دکتر مهران رضایی	استادیار	
	دکتر احمد رضا رحمتی	استادیار	

ابراهیم نعمتی ایان

مدیر تحصیلات تکمیلی

تقدیم به:

به پاس تعبیر عظیم و انسانی شان از کلمه ایثار و از خودگذشتگان
به پاس عاطفه سرشار و گرمای امیدبخش وجودشان که در این سردترین روزگاران بهترین
پشتیبان است

به پاس قلب های بزرگشان که فریاد رس است و سرگردانی و ترس در پناهشان به شجاعت می گراید
و به پاس محبت های بی دریغشان که هرگز فروکش نمی کند
این مجموعه را به روح تازه پرواز کرده پدرم و مادر مهربانم تقدیم می کنم.

تشکر و قدرانی:

حمد و سپاس خدای را که توفیق کسب دانش و معرفت را به ما عطا فرمود. بر خود لازم می دانم از استاد ارجمند، جناب آقای دکتر مسعود صلواتی نیاسری قدردانی کنم، بدون شک بدون راهنمایی ایشان، انجام این تحقیق و پژوهش ممکن نبود. همچنین از تشریک مساعی اعضاء کمیته داوری جناب آقای دکتر همدانیان و جناب آقای دکتر رضایی به عنوان داوران داخل دانشگاه که این پایان نامه را مورد مطالعه قرار داده و در جلسه دفاعیه شرکت نموده اند، تشکر می نمایم. از جناب آقای دکتر رحمتی که به عنوان نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه قبول زحمت نموده اند، سپاسگزاری می نمایم. همچنین از سرکار خانم مهندس به خاطر پیشنهادهای سازنده شان در نگارش و تصحیح پایان نامه تشکر فراوان دارم. افراد دیگری نیز هستند که بر زندگیم، در طول دوران تحصیلم تأثیر داشتند. مهم ترین آن ها والدینم که دلیل بودنم در این سطح می باشند و خواهر و برادرانم که بسیار مرا تشویق کردند. بدون این افراد و دیگر دوستانم که اسمشان در اینجا ذکر نشد، تحصیلاتم در دانشگاه به سرانجامی نمی رسید. من نهایت سپاسگزاری را برای تمام کسانی که در تحصیلاتم مرا کمک کردند دارم.

چکیده:

در این پژوهش نانوساختارهای لانتانیم هیدروکسید (La(OH)_3) و سریم اکسید (CeO_2) به کمک روش هیدروترمال با استفاده از لانتانیم کلرید هفت آبه، آمونیوم سریم نیترات، اتیلن دی آمین و هیدرازین به عنوان پیش ماده تهیه شدند. اثر پارامترهای تجربی مختلفی از قبیل دمای واکنش، زمان واکنش، نسبت مولی واکنش دهنده‌ها بر اندازه و شکل محصولات نهایی مورد بررسی قرار گرفت. یافته‌های ما نشان داد که غلظت اتیلن دی آمین و زمان واکنش نقش مهمی در تشکیل ساختارهای میله‌مانند La(OH)_3 دارد. محصولات تهیه شده توسط پراش اشعه ایکس (XRD)، میکروسکوپ الکترونی عبوری (TEM)، میکروسکوپ الکترونی روبشی (SEM)، طیف سنجی مادون قرمز تبدیل فوریه (FT-IR) و طیف سنجی تفکیک انرژی اشعه ایکس (EDX)، آنالیز وزن سنجی حرارتی (TGA) شناسایی شدند. لانتانیم اکسید (La_2O_3) و لانتانیم اکسی کلرید (LaOCl) بعد از کلسینه لانتانیم هیدروکسید در دمای ۷۰۰ درجه سانتی‌گراد بمدت ۲ ساعت تهیه شدند.

کلمات کلیدی: نانوساختار، LaOCl , La_2O_3 , CeO_2 , La(OH)_3 , هیدروترمال، کلسینه کردن.

فهرست مطالب

<u>عنوان</u>	<u>صفحه</u>
فصل اول: مقدمه	۱
۱-۱- نانوفناوری	۲
۱-۲- نانو مواد و انواع آن	۴
۱-۲-۱- طبقه بندی نانو مواد بر اساس ساختار ظاهری آنها	۴
۱-۲-۲- طبقه بندی نانومواد بر اساس ابعاد آنها	۷
۱-۳- دنیای نانومواد اکسیدی	۸
۱-۴- روش‌های ساخت نانواکسیدهای فلزی	۱۰
۱-۴-۱- فرآیندهای حالت جامد	۱۱
۱-۴-۲- فرآیندهای حالت گاز	۱۲
۱-۴-۳- نشست شیمیابی بخار(CVD)	۱۳
۱-۴-۴- نشست لیزر پالسی (PLD)	۱۵
۱-۴-۵- فرآیندهای حالت مایع	۱۶
۱-۴-۶- سونوشیمی	۱۶
۱-۴-۷- میکرو و نانومولوسیون	۱۷
۱-۴-۸- سل-ژل	۱۹
۱-۴-۹- روش هم رسوبی	۲۲

۲۳	۱-۴-۳-۵- هیدروترمال - سولوترمال
۲۵	عوامل مؤثر بر فرآیند هیدروترمال
۲۶	مزایا و معایب فرآیند هیدروترمال و سولوترمال
۲۷	دستگاههای در روش هیدروترمال
۲۸	پیشرفت‌های جدید در فرآیندهای هیدروترمال - سولوترمال
۳۰	۱-۵- نانوساختارهای یک بعدی
۳۱	۱-۵-۱- راه کارهای تهیه نانوساختارهای یک بعدی
۳۲	۱-۶-۱- ترکیبات لایه‌ای
۳۴	۱-۶-۱-۱- ترکیبات هیدروکسید لایه‌ای
۳۵	۱-۷- عناصر خاکهای نادر
۳۵	۱-۷-۱- برخی کاربردهای عناصر خاکهای نادر
۳۸	۱-۸- پیشینه تحقیق
۳۸	۱-۸-۱- لانتانیم
۴۴	۱-۸-۲- سریم
۴۹	فصل دوم : بخش تجربی
۵۰	۱-۲- وسایل، مواد و دستگاههای مورد استفاده
۵۰	۱-۲-۱- دستگاهها و وسایل آزمایشگاهی
۵۰	۱-۲-۲- مواد شیمیابی

۵۰	۱-۳- دستگاه‌های مورد استفاده جهت شناسایی محصولات.....	۱-۲
۵۲	۲- روش انجام آزمایش.....	۲
۵۲	۲-۱- تهیه نانوساختارهای La(OH)_3	۲-۲
۵۳	۱-۱-۱- تغییر غلظت اتیلن دی آمین.....	۲
۵۳	۱-۱-۲- تغییر غلظت هیدرازین.....	۲
۵۳	۱-۱-۳- تغییر دمای واکنش.....	۲
۵۳	۱-۱-۴- تغییر زمان واکنش.....	۲
۵۵	۲-۲-۲- تهیه LaOCl	۲
۵۵	۳-۲-۲- تهیه La_2O_3	۲
۵۵	۴-۲-۲- تهیه نانو ذرات CeO_2	۲
۵۶	۴-۲-۱- تغییر غلظت اتیلن دی آمین.....	۲
۵۶	۴-۲-۲- تغییر غلظت هیدرازین.....	۲
۵۶	۴-۲-۳- تغییر زمان واکنش.....	۲
۵۷	۴-۲-۴- تغییر دمای واکنش.....	۲
۵۸	فصل سوم: بحث و نتیجه‌گیری	
۵۹	۱-۳- مقدمه.....	
۶۰	۲-۳- بحث و نتایج داده‌ها.....	
۶۰	۳-۲-۱- نانوساختارهای La(OH)_3	

- ۶۰ ..... SEM - نتایج ۱ - ۱-۲-۳
- ۷۵ ..... XRD - نتایج ۲ - ۱-۲-۳
- ۸۱ ..... EDX - نتایج ۳ - ۱-۲-۳
- ۸۶ ..... FT-IR - نتایج ۴ - ۱-۲-۳
- ۸۷ ..... TEM - نتایج ۵ - ۱-۲-۳
- ۸۷ ..... La(OH)₃ - واکنشهای پیشنهادی در تهیه ۶ - ۱-۲-۳
- ۹۰ ..... کلرید اکسی لانتانیم ۲ - ۲ - نتایج ۳
- ۹۰ ..... XRD - نتایج ۱ - ۲-۲-۳
- ۹۰ ..... EDX - نتایج ۲ - ۲-۲-۳
- ۹۲ ..... FT-IR - نتایج ۳ - ۲-۲-۳
- ۹۴ ..... TGA - نتایج ۴ - ۲-۲-۳
- ۹۵ ..... (La₂O₃) - لانتانیم اکسید ۳ - ۲-۳
- ۹۵ ..... XRD - نتایج ۱ - ۳-۲-۳
- ۹۷ ..... CeO₂ - نanosاختارهای ۴ - ۲-۳
- ۹۷ ..... SEM - نتایج ۱ - ۴-۲-۳
- ۱۰۶ ..... XRD - نتایج ۲ - ۴-۲-۳
- ۱۰۸ ..... EDX - نتایج ۳ - ۴-۲-۳
- ۱۱۲ ..... FT-IR - نتایج ۴ - ۴-۲-۳
- ۱۱۳ ..... TEM - نتایج ۵ - ۴-۲-۳

۱۱۳.....-۳-۲-۴-۶- واکنشهای پیشنهادی در تهیه CeO₂

۱۱۶.....-۳-۳- نتیجه‌گیری

۱۱۷.....-۳-۴- پیشنهادات

۱۱۹..... فهرست مراجع

فهرست شکل‌ها

..... ۴	شکل ۱-۱- مقایسه اجسام مختلف بر حسب نانومتر
..... ۱۱	..... شکل ۱-۲- روش‌های تولید نانومواد
..... ۱۲	..... شکل ۱-۳- فرآیند تولید بالا به پایین
..... ۱۳	..... شکل ۱-۴- انواع آسیاب‌های گلوله‌ای: (الف) آسیاب گلوله‌ای سیارهای، (ب) آسیاب گلوله‌ای ارتعاشی، (ج) آسیاب گلوله‌ای غلتشی، (د) آسیاب گلوله‌ای شافتی و (ه) آسیاب گلوله‌ای مغناطیسی
..... ۱۴	..... شکل ۱-۵- روش‌های تولید پایین به بالا
..... ۱۵	..... شکل ۱-۶- مراحل تشکیل ذرات در فرایند CVD
..... ۱۸	..... شکل ۱-۷- مکانیسم پیشنهادی برای تشکیل نانودرات با روش میکرومولسیون
..... ۲۱	..... شکل ۱-۸- مراحل عملیات سل-ژل
..... ۲۸	..... شکل ۱-۹- نمایی از اتوکلاو مورد استفاده در روش هیدروترمال
..... ۲۹	..... شکل ۱-۱۰- راکتورهای جریان پیوسته برای تولید نانوذرات
..... ۳۰	..... شکل ۱-۱۱- راکتورهای سولوترمال به کمک ماکروویو
..... ۳۳	..... شکل ۱-۱۲- شماتیک شش روش مختلف برای تهیه ساختارهای یک بعدی: (A) دیکته شده با ساختار بلوری ذاتاً ناهمسانگرد یک جامد؛ (B) محدود شده با قطره مایع در فرآیند VLS
..... ۱D	..... (C) Vapor- Liquid- Solid کنترل سینتیکی با استفاده از (D) جهت‌گیری با استفاده از قالب؛ (E) خودسامانی نانوساختارهای صفر بعدی؛ (F) کاهش اندازه میکرو ساختارهای عوامل پوشاننده؛
..... ۶۲	..... شکل ۳-۲- تصویر SEM نمونه تهیه شده در غیاب اتیلن دی آمین و هیدرازین و حرارت داده شده در 180°C بمدت ۲۴ h

- شکل ۳-۳- تصاویر SEM نمونه تهیه شده در غیاب اتیلن دی آمین، $0/13$ mL ۶۴..... حرارت داده شده در 180°C بمدت 24 h
- شکل ۳-۴- تصاویر SEM نمونه تهیه شده در مقدار $11/0$ mL اتیلن دی آمین، $0/13$ mL ۶۵..... هیدرازین و حرارت داده شده در 180°C بمدت 24 h
- شکل ۳-۵- تصاویر SEM نمونه تهیه شده در مقدار $22/0$ mL اتیلن دی آمین، $0/13$ mL ۶۶..... هیدرازین و حرارت داده شده در 180°C بمدت 24 h
- شکل ۳-۶- تصاویر SEM نمونه تهیه شده در مقدار $33/0$ mL اتیلن دی آمین، $0/13$ mL ۶۷..... هیدرازین، و حرارت داده شده در 180°C بمدت 24 h نمونه شماره ۵
- شکل ۳-۷- تصاویر SEM نمونه تهیه شده در مقدار $44/0$ mL اتیلن دی آمین، $0/13$ mL ۶۸..... هیدرازین، و حرارت داده شده در 180°C بمدت 24 h
- شکل ۳-۸- تصویر SEM نمونه تهیه شده در مقدار $55/0$ mL اتیلن دی آمین، $0/13$ mL ۶۹..... هیدرازین، و حرارت داده شده در 180°C بمدت 24 h
- شکل ۳-۹- تصاویر SEM نمونه تهیه شده در غیاب هیدرازین، مقدار $44/0$ mL اتیلن دی آمین و حرارت داده شده در 180°C بمدت 24 h ۷۱.....
- شکل ۳-۱۰- تصاویر SEM نمونه تهیه شده در مقدار $60/0$ میلی لیتر هیدرازین، $0/44$ mL ۷۲..... اتیلن دی آمین و حرارت داده شده در 180°C بمدت 24 h
- شکل ۳-۱۱- تعیین اندازه ذرات در تصاویر SEM نمونه تهیه شده در مقدار $60/0$ میلی لیتر هیدرازین، $0/44$ mL اتیلن دی آمین و حرارت داده شده در 180°C بمدت 24 h ۷۳.....
- شکل ۳-۱۲- تصاویر SEM نمونه تهیه شده در مقدار $60/0$ میلی لیتر هیدرازین، $0/44$ mL ۷۴..... اتیلن دی آمین و حرارت داده شده در 180°C بمدت 24 h

- شکل ۳-۱۳- تصاویر SEM نمونه تهیه شده در مقدار ۴۴ mL / ۰ اتیلن دی آمین، ۰/۱۳ mL هیدرازین، و حرارت داده شده در 24°C بمدت ۱۲۰ h ۷۶
- شکل ۳-۱۴- تصاویر SEM نمونه تهیه شده در مقدار ۴۴ mL / ۰ اتیلن دی آمین، ۰/۱۳ mL هیدرازین، و حرارت داده شده در 24°C بمدت ۱۶۰ h ۷۷
- شکل ۳-۱۵- شکل ۳-۱۴- تصاویر SEM نمونه تهیه شده در مقدار ۴۴ mL / ۰ اتیلن دی آمین، ۰/۱۳ mL هیدرازین، و حرارت داده شده در 24°C بمدت ۱۶۰ h ۷۸
- شکل ۳-۱۶- شکل ۳-۱۴- تصاویر SEM نمونه تهیه شده در مقدار ۴۴ mL / ۰ اتیلن دی آمین، ۰/۱۳ mL هیدرازین، و حرارت داده شده در 24°C بمدت ۱۶۰ h ۷۹
- شکل ۳-۱۷- الگوی XRD نمونه تهیه شده در مقدار ۴۴ mL / ۰ اتیلن دی آمین، ۰/۱۳ mL هیدرازین، و حرارت داده شده در 24°C بمدت ۱۶۰ h ۸۲
- شکل ۳-۱۸- الگوی XRD نمونه تهیه شده در غیاب اتیلن دی آمین، ۰/۱۳ mL هیدرازین، و حرارت داده شده در 24°C بمدت ۱۶۰ h ۸۳
- شکل ۳-۱۹- الگوی XRD نمونه تهیه شده در غیاب هیدرازین، مقدار ۴۴ mL / ۰ اتیلن دی آمین و حرارت داده شده در 24°C بمدت ۱۶۰ h ۸۴
- شکل ۳-۲۰- الگوی XRD نمونه تهیه شده در غیاب اتیلن دی آمین و هیدرازین و حرارت داده شده در 24°C بمدت ۱۶۰ h ۸۵
- شکل ۳-۲۱- طیف EDX نمونه تهیه شده در مقدار ۴۴ mL / ۰ اتیلن دی آمین، ۰/۱۳ mL هیدرازین، و حرارت داده شده در 24°C بمدت ۱۶۰ h ۸۶
- شکل ۳-۲۲- طیف FT-IR نمونه تهیه شده در مقدار ۴۴ mL / ۰ اتیلن دی آمین، ۰/۱۳ mL هیدرازین، و حرارت داده شده در 24°C بمدت ۱۶۰ h ۸۸

شکل ۳-۲۳- a و b تصاویر TEM نمونه تهیه شده در مقدار ۴۴ mL / ۰ اتیلن دی آمین،

۸۹ ..... ۰ هیدرازین، و حرارت داده شده در °C ۱۸۰ بمدت ۲۴ h

شکل ۳-۲۴- الگوی XRD محصول کلسینه شده در °C ۷۰۰ ۲ h حاصل از نمونه تهیه

شده در مقدار ۴۴ mL / ۰ اتیلن دی آمین، ۰/۱۳ mL هیدرازین، و حرارت داده شده در °C

۹۱ ..... ۰ بمدت ۲۴ h ۱۸۰

شکل ۳-۲۵- طیف EDX محصول کلسینه شده در °C ۷۰۰ ۲ h حاصل از نمونه تهیه

شده در مقدار ۴۴ mL / ۰ اتیلن دی آمین، ۰/۱۳ mL هیدرازین، و حرارت داده شده در °C

۹۲ ..... ۰ بمدت ۲۴ h ۱۸۰

شکل ۳-۲۶- طیف FT-IR محصول کلسینه شده در °C ۷۰۰ ۲ h حاصل از نمونه تهیه

شده در مقدار ۴۴ mL / ۰ اتیلن دی آمین، ۰/۱۳ mL هیدرازین، و حرارت داده شده در °C

۹۳ ..... ۰ بمدت ۲۴ h ۱۸۰

شکل ۳-۲۷- طیف TGA نمونه تهیه شده در مقدار ۴۴ mL / ۰ اتیلن دی آمین،

۰/۱۳ mL هیدرازین و حرارت داده شده در °C ۱۸۰ بمدت ۲۴ h

شکل ۳-۲۸- الگوی XRD محصول شستشو داده شده با سود کلسینه شده در °C ۷۰۰ بمدت

۲ h حاصل از نمونه تهیه شده در مقدار ۴۴ mL / ۰ اتیلن دی آمین، ۰/۱۳ mL هیدرازین و

حرارت داده شده در °C ۱۸۰ بمدت ۲۴ h

شکل ۳-۳۰- تصاویر SEM نمونه CeO_2 تهیه شده در شرایط ۰/۰۷ mL / ۰ اتیلن دی آمین و

۹۸ ..... ۰ هیدرازین حرارت داده شده در °C ۱۸۰ بمدت ۵ h

شکل ۳-۳۱- تصاویر SEM نمونه CeO_2 تهیه شده در شرایط ۰/۱۵ mL / ۰ اتیلن دی آمین و

۹۹ ..... ۰ هیدرازین حرارت داده شده در °C ۱۸۰ بمدت ۵ h

شکل ۳-۳۲- تصاویر SEM نمونه CeO_2 تهیه شده در شرایط ۰/۲۲ mL اتیلن دی آمین و ۹۹٪ هیدرازین حرارت داده شده در 180°C بمدت ۵ h

شکل ۳-۳۳- تصاویر SEM نمونه CeO_2 تهیه شده در شرایط ۰/۳۰ mL اتیلن دی آمین و ۱۰۰٪ هیدرازین حرارت داده شده در 180°C بمدت ۵ h

شکل ۳-۳۴- تصاویر SEM نمونه CeO_2 تهیه شده در شرایط ۰/۳۷ mL اتیلن دی آمین و ۱۰۱٪ هیدرازین حرارت داده شده در 180°C بمدت ۵ h

شکل ۳-۳۵- تصاویر SEM نانوذرات CeO_2 تهیه شده در غیاب هیدرازین و ۰/۳۰ mL اتیلن دی آمین، حرارت داده شده در 180°C بمدت ۵ h

شکل ۳-۳۶- تصاویر SEM نمونه CeO_2 تهیه شده در شرایط ۰/۳۰ mL اتیلن دی آمین و ۱۰۴٪ هیدرازین حرارت داده شده در 180°C بمدت ۱۲ h

شکل ۳-۳۷- تصاویر SEM نمونه CeO_2 تهیه شده در شرایط ۰/۰۷ mL اتیلن دی آمین و ۱۰۵٪ هیدرازین حرارت داده شده در 180°C بمدت ۱۸ h

شکل ۳-۳۸- تصاویر SEM نمونه CeO_2 تهیه شده در شرایط ۰/۰۰ mL اتیلن دی آمین، ۱۰۷٪ هیدرازین، حرارت داده شده در 120°C بمدت ۵ h

شکل ۳-۳۹- الگوی XRD نمونه CeO_2 تهیه شده در شرایط ۰/۳۰ mL اتیلن دی آمین و ۱۰۹٪ هیدرازین حرارت داده شده در 180°C بمدت ۵ h

شکل ۳-۴۰- الگوی XRD نمونه تهیه شده در غیاب هیدرازین، مقدار ۰/۳۰ mL اتیلن دی آمین و حرارت داده شده در 180°C بمدت ۵ h

شکل ۳-۴۱- الگوی XRD نمونه تهیه شده در غیاب اتیلن دی آمین، ۰/۰۹ mL هیدرازین، و حرارت داده شده در 180°C بمدت ۵ h

شکل ۳-۴۲ - طیف EDX نمونه CeO₂ تهیه شده در شرایط ۰/۳۰ mL اتیلن دی آمین و ۱۱۲..... ۰/۰۹ mL هیدرازین حرارت داده شده در ۱۸۰ °C بمدت ۵ h

شکل ۳-۴۳ - طیف FT-IR نمونه CeO₂ تهیه شده در شرایط ۰/۳۰ mL اتیلن دی آمین و ۱۱۴..... ۰/۰۹ mL هیدرازین حرارت داده شده در ۱۸۰ °C بمدت ۵ h

شکل ۳-۴۴ - تصویر SEM و (a) ،(b) ،(c) ،(d) و (e) تصاویر TEM نمونه CeO₂ تهیه شده در شرایط ۰/۳۰ mL اتیلن دی آمین و ۰/۰۹ mL هیدرازین حرارت داده شده در ۱۸۰ °C بمدت ۵ h ۱۱۵.....

فهرست جدول‌ها

- جدول ۱-۱- مواد شیمیایی مورد استفاده در این پژوهش ۵۱
- جدول ۱-۲- شرایط و نوع نانو ساختارهای La(OH)_3 تهیه شده به روش هیدروترمال ۵۴
- جدول ۱-۳- شرایط و نوع نانوساختارهای CeO_2 تهیه شده به روش هیدروترمال ۵۷

فهرست علائم و اختصارات

1D	one-Dimentional
BPR	Back-Pressure Regulator
REE	Rare Earth Element
DVD	Digital Video Disc
LCD	Liquid Crystal Display
XRD	X-ray Diffraction Pattern
SEM	Scanning Electron Microscope
FESEM	Filed Emission SEM
TEM	Transmission Electron Microscope
FT-IR	Fourier Transform Infra-Red
TGA	ThermoGravimetric Analysis
EDX	Energy Dispersive analysis of X-ray
JCPDS	Joint Committee for Powder Diffraction Studies

مقدمة

فصل اول: